

KERK IN MOKUM Agenda

AGENDA VOOR KERK EN SAMENLEVING | PROTESTANTSE KERK AMSTERDAM | SEPTEMBER 2020

Foto: Mica Jiff

Actrice Hanna Verboom geeft een Millennial Masterclass over: wat maakt gelukkiger, geven of nemen?

Millennial Masterclass met Hanna Verboom

Wat maakt gelukkiger, geven of nemen? Over deze vraag zou actrice Hanna Verboom een paastoespraak houden in april. Corona gooide echter roet in het eten. Op woensdag 30 september houdt zij alsnog een Millennial Masterclass hierover. Zij pleit vanuit de filosofie en psychologie, dat omzien naar de medemens, de sleutel tot tevredenheid is.

Zij laat zien hoe geven een *mindshift* teweegbrengt van ik-denken naar wij-denken. Verboom in het aprilnummer van *Kerk in Mokum*: 'Als christen vind ik de opdracht "heb je naaste lief als jezelf" heel belangrijk, maar ik verdiep me ook graag in de vraag of het een universele waarheid is. Naasteliefde is zo simpel en goed: hoe kunnen we zorgen dat we die meer in de praktijk brengen? Want iedereen is hard op zoek naar geluk en tevredenheid. Omzien naar je medemens is een belangrijk element daarvan. Het raakt aan onze diepste drijfveer, onze *purpose* als mens: de wil om iets bij te dragen aan het leven van een ander. Dat bevredigt ons tot in onze kern, daarvan ben ik overtuigd.'

Hanna Verboom is als 36-jarige nog net een *millennial*. Ze acteerde, regisseerde en lanceerde onder andere filmplatform Cinetree.

Organisatie van de Millennial Masterclass is Licht Oud Zuid, een community voor twintigers en dertigers en een pioniersplek van de Protestantse Kerk in Amsterdam-Zuid.

Woensdag 30 september, Oranjekerk, Van Ostadestraat 151, 20.00 uur, meer informatie en tickets via: demasterclass.com

Symposium: Wegen naar menselijkheid

Tijdens het symposium *Wegen naar menselijkheid* op vrijdag 2 oktober in de Westerkerk, staat het werk van de Duitse theoloog en psychotherapeut Eugen Drewermann centraal. Drewermann is aanwezig om het eerste exemplaar te ontvangen van het tweedelige *Wegen naar menselijkheid*, de Nederlandse vertaling van zijn commentaar op het Marcusevangelie.

Aanleiding voor deze uitgave is het feit dat Drewermann 80 jaar is geworden. In 1990 is een selectie uit dit commentaar in vertaling uitgebracht onder de titel *Beelden van verlossing*. Nico ter Linden overhandigde het eerste exemplaar aan Drewermann en haalde in zijn toespraak een collega aan, die stelde dat wie Drewermann leest door Amsterdam loopt. Blijkbaar brengt de uitleg van Drewermann het Evangelie dicht bij de mensen en laat hij zien dat achter de taal van evangelist Marcus een intentie schuilgaat die mensen nog steeds kan aanspreken en bijstaan. Marcus toont in beelden hoe Jezus mensen verlost. Er is geen ander evangelie waarin de nadruk zo ligt op verlossing, genezing en bevrijding.

Ook de theoloog des vaderlands Samuel Lee zal een exemplaar in ontvangst nemen. Bert L. van der Woude, voorzitter van de Studiekring Drewermann, houdt bij deze gelegenheid een feestrede. Verder zijn er lezingen van Annette Merz, hoogleraar Nieuwe Testament PThU in Groningen en Peter Nissen, hoogleraar oecumenica aan de RUN. Onder leiding van dagvoorzitter Manuela Kalsky wordt vervolgens met de inzet van een panel verder gesproken over het thema van het symposium *Wegen naar menselijkheid*. **Vrijdag 2 oktober, Westerkerk, Prinsengracht 279, 13.00-17.00 uur, € 25,-, aanmelden tot 15 september via skandalon.nl**

Van de scriba... Kleur bekennen

Het Amsterdamse zomerreces stond in het teken van snel stijgende coronacijfers, de invoering van de mondkapjesplicht in bepaalde gebieden van onze stad en - helaas opnieuw - een schietincident met dodelijke afloop. Onwillekeurig raakten de massale demonstraties in reactie op de moord op George Floyd en de ervaring met discriminatie en structureel racisme dichtbij huis, op de achtergrond. Daarom breng ik als een *reminder* de publicatie *Kleur bekennen* (juli 2020) van onze stadspredikant Tim Vreugdenhil opnieuw onder uw aandacht. Willen we als Protestantse Kerk Amsterdam gehoor geven aan onze roeping om een thuis te zijn voor iedereen en zoeken naar wegen om de groeiende tegenstellingen in de stad te overbruggen, dan kunnen we ongemakkelijke vragen en thema's - zoals ons eigen aandeel en onze geschiedenis als grotendeels witte protestantse kerken - niet uit de weg gaan. Terecht doet Tim Vreugdenhil in zijn bijdrage een appèl op ons om kleur te bekennen. Als bestuur hebben we toegezegd om dit najaar het voortouw te nemen om concreet te maken hoe we in alle diversiteit en veelkleurigheid, met lef en liefde voor de stad kerk van Christus willen zijn. Misschien heeft u daar, als lezer van *Kerk in Mokum*, ideeën over? Mail deze dan naar info@protestantsamsterdam.nl Met elkaar kunnen we bouwen aan onze bruisende en diverse stad; dat zij voor iedereen ongeacht status, leeftijd en huidskleur waarlijk Mokum - *the place to be* - zal zijn.

De publicatie *Kleur bekennen* is te vinden op protestantsamsterdam.nl.

Rosalie Israël, scriba van de Protestantse Kerk Amsterdam

STADSPREDIKANT

Opener dan ooit

Tim Vreugdenhil is stadspredikant bij de Protestantse Kerk Amsterdam

Reageren? Mail naar redactie@protestantsamsterdam.nl

Terwijl ik door de stad fiets, valt mijn oog op een billboard: *Open Like Never Before*. Een slogan van Coca Cola. Ik vind 'm meteen prachtig, misschien juist omdat de zin iets mysterieus heeft. Open voor wie? Open voor wat? En kan iets vandaag meer open zijn dan gisteren?

Nieuwsgierig naar de achtergrond van de campagne vind ik op internet dat Coca Cola de langste 'radiostilte' uit haar geschiedenis in acht heeft genomen. Dat was me eigenlijk niet opgevallen. Tijdens de *lockdown* besteedde de frisdrankgigant het reclamebudget aan goede doelen. Nu is het tijd om iets te laten horen.

Als je zo'n strategie durft te hanteren, ben je met recht een *power brand*.

Met de nieuwe campagne denkt Coca Cola in de eerste plaats aan cafés en restaurants die letterlijk open gaan. Maar de bedenkers zeggen dat er ook een diepere laag is. We hebben geleerd, zegt een markering director, om open te staan voor onverwachte ontwikkelingen, nieuwe patronen, verandering. Dit is wat we mee willen nemen naar de nieuwe situatie.

Open Like Never Before. De apostel Paulus had het kunnen schrijven.

Opener voor God.
Opener voor het evangelie.
Opener voor andere mensen.
Opener naar jezelf.
Niet 'gewoon weer open'.
Vandaag meer open dan gisteren.
Ik denk dat dit Paulus' persoonlijke ervaring was en dat het zijn missie bepaalde.

Coca Cola houdt ons een mooie spiegel voor. Met kroegen, kerken en alles wat daar tussen zit gaat Amsterdam een spannend seizoen tegemoet. Hoe openen we onze deuren? Voor wie en voor hoe lang? Laten we meer open zijn dan ooit. In meer dan een betekenis.

PLEISTERPLAATSEN

In deze rubriek laat iedere wijkkerk van de Protestantse Kerk Amsterdam een eigen geluid horen: soms is dat een korte overdenking, een andere keer schrijft een kerk over een bijzondere activiteit. Leer de kerken van de Protestantse Kerk Amsterdam kennen, het zijn stuk voor stuk pleisterplaatsen voor de ziel.

Op zoek naar een kerk? De kleurige bolletjes op de kaart corresponderen met de kerken in de verschillende stadsdelen, zo heeft u een idee waar de kerk staat. Voor adressen zie: protestantsamsterdam.nl.

Westerkerk Centrum

Cristina Pumplun missionair vicaris Westerkerk
westerkerk.nl

Veertien maanden stond het grote Duyschotorgel in de Westerkerk in de steigers. Ruim 3000 orgelpijpen brachten sinds begin 2019 de tijd vanwege een hoognodige restauratie door bij orgelbouwer Flentrop in Zaandam. Een jaar later begon hun terugreis naar de Westerkerk en konden ze teruggeplaatst worden in de orgelkas. Natuurlijk werd een feestelijke her-ingebruikname van het orgel gepland. En toen kwam corona. Maar het concert ging door. Cantor-organist Evan Bogerd speelde in een lege Westerkerk en - dankzij YouTube - in duizenden huiskamers tegelijk de sterren van de hemel. De orgelconcerten gingen digitaal. En toch: het prachtige grote orgel hoort in dat schitterende kerkgebouw met de geur en de lichte koelte van oud steen om je heen. Toen het zomer werd, kon het weer: tijdens lunchconcerten op vrijdagmiddag, een hele week 'Geen dag zonder Bach' en tijdens het Grachtenfestival. Het orgel en zijn organisten waren niet te stuiten en blijven dat de komende weken. Informatie over concertdata en de nodige regels is te vinden op onze website. Kom luisteren!

Noorderkerk Centrum

Johan Visser predikant Noorderkerk
noorderkerk.nl

De eerste christenen vormden een beweging, die ook letterlijk in beweging was. Het begon met Jezus, die in het evangelie zo vaak onderweg was. Zijn volgelingen trokken er ook op uit. Met als grootste beweging de apostel Paulus, die maar bleef reizen om het evangelie steeds verder en aan steeds meer mensen te brengen. In een stad als Amsterdam heeft de kerk ook wel iets van beweging van het begin. Alleen al door het komen en gaan van mensen en de dynamiek van de stad. Ook in de Noorderkerk is er veel in beweging. Na het vertrek van ds. Paul Visser, na de tien jaar waarin hij veel in beweging heeft gezet, gaan we verder met de pioniersplek Huis voor de ziel. Met vertrouwde en nieuwe mensen, een nieuw pioniersteam, de tijdelijke aanstelling van ds. Jan Scheele Goedhart en hopelijk binnen afzienbare tijd een nieuwe pionier blijven we onderdeel van de beweging van Jezus in de Jordaan en de stad.

Keizersgrachtkerk Centrum

Daan Schut gemeentelid Keizersgrachtkerk
keizersgrachtkerk.nl

Een Veilige Kerk? We willen dat onze gemeente voor iedereen als een veilige plek wordt ervaren. Een omgeving waar mensen behoedzaam met elkaar omgaan, waar de een zich niet boven de ander stelt, waar we zorgvuldig met informatie omgaan en waarin we elkaars grenzen respecteren. Het was de bedoeling om het afgelopen seizoen ruim aandacht aan de Veilige Kerk te geven, door middel van een jaar vol gesprekken met verschillende groepen in de gemeente. Om het onderwerp met elkaar te verkennen en tot afspraken te komen. Dat dit door de corona-omstandigheden maar een half jaar is geworden, maakt niet uit. De gesprekken die wel konden plaatsvinden, leverden al een mooie kennismaking op. We gaan later gewoon verder. Wel is er al een themadienst voorbereid. Die vindt plaats op zondag 27 september. Een dienst waarin Eddy Reefhuis zal voorgaan, een van de vertrouwenspersonen van de Veilige Kerk van de Protestantse Kerk Amsterdam.

Bethelkerk Noord

Trinus Hibma predikant Bethelkerk
bethelkerkamsterdam.nl

Er zijn allerlei nieuwe perspectieven opgedoken in de periode dat het gemeentelieven lijdt onder de maatregelen tegen het coronavirus. Er is op zondagmorgen een groter en ander bereik van de kerkdiensten door de livestream. Mensen reageren (apps, mails) er veel meer op. De lichte plekken van de zon vanuit het bovenraam lijken opeens kunstige onderstreping van orgel en liturgische tafel. De schoonheid van de gebarentaal in bepaalde diensten is voor

een breder publiek zichtbaar. Nieuwe muzikale combinaties hebben zich gevormd van mensen die elkaar nog niet kenden (orgel en fluit). De drie gemeenschappen van de Protestantse wijkgemeente in Noord leren elkaars lectoren kennen. Een en ander is langzaam ook een opmaat aan het worden voor een gesprek in de gemeente over op den duur samen vieren van Bethelkerk en Arkgemeente. Dat gesprek zal de komende maanden worden gevoerd. En u wordt daar uiteraard zorgvuldig bij betrokken.

Jeruzalemkerk West

Maarten Sijpestein voorzitter kerkenraad Jeruzalemkerk
jeruzalem-kerk.nl

De meesten zijn weer teruggekomen na de zomervakantie en we beginnen aan een nieuw seizoen. Al is het nog niet zoals voor corona, veel dingen mogen weer en de andere dingen gaan we op een (creatieve) andere manier doen. Je weet pas wat je hebt, als je het mist. Ja, dat is waar. De afgelopen periode heeft ons laten zien wat we niet willen missen en wat we goed kunnen missen. Maar het heeft ook nieuwe dingen gebracht en ons weer op scherp gezet. Wat is het goed om die plek te hebben waar je je geloof kunt delen, waar je kunt leunen op de ander, waar je God kunt ontmoeten. Het is een plek om te koesteren en om met anderen te delen. We zetten onze kerkdeuren door de week vaker open en genieten van kleine ontmoetingen op 1,5 meter afstand. Met mensen die in de buurt van de kerk wonen, toevallige voorbijgangers en met gemeentelieden die even langskomen. Het gebouw dat we graag vullen met lofprijzing, gebeden en goede woorden, vult zich dan met stilte. En ook daar, of misschien wel juist daar, laat God zich ontmoeten.

Nassaukerk West

Lydia Meiling predikant t.b.v. het pastoraat
nassaukerk.nl

Het begon met een idee van een kerkenraadslid: 'Kunnen we iets doen aan (onderling) pastoraat in combinatie met eenzaamheid in de buurt?' Zo ontstond *Soup&Soul*, een project gericht op de buurt, maar ook voor kerkleden. 'Als je het maar niet een project over eenzaamheid noemt', kregen we mee, 'want dan komt er niemand.' Inderdaad, mensen geven liever niet toe dat zij zich soms eenzaam voelen. Toch speelt het in bijna elk mensenleven. Het kan schrijnen als je veel alleen bent of geen aansluiting vindt bij anderen. Als corona iets duidelijk heeft gemaakt, is het wel de behoefte van mensen aan verbondenheid. Het je bewust worden daarvan kan een verlangen worden dat ons op weg zet. Waarheen? We laten ons verrassen. We beginnen gewoon met samen eten en luisteren naar elkaar. Dat kan al verbindend en bevrijdend zijn. Elke eerste dinsdagavond van de maand komen we samen in de Nassaukerk, te beginnen op dinsdag 6 oktober, in de Week van de Verbinding. Van harte welkom! Zie ook onze website.

Regenbooggemeente Nieuw-West

Leny de Pijper ouderling Regenbooggemeente
regenbooggemeente.nl

In de voorbije zomerweken hebben de Regenbooggemeente en Osdorp-Sloten weer vier diensten gezamenlijk gevierd, zij het in gestreamde vorm. De gemeentelieden die niet via de computer konden meedoen, kregen de liturgie en gemeentebrief toegestuurd zodat zij toch op de hoogte bleven. We zien er uiteraard verlangend naar uit elkaar weer in levenden lijve te ontmoeten. Op zondag 16 augustus kon dat bij het koffiedrinken op het plein voor De Ark, vanzelfsprekend op gepaste afstand. Op zondag 13 september starten we het nieuwe seizoen samen vanuit de Sloterkerk, waarbij het dak thuislozenkoor De Straatklinkers de dienst zullen opluisteren met hun muziek. In het kader van de Vredesweek zal er in Osdorp een oecumenische dienst worden gehouden op zondag 20 september. In deze vacaturetijd heeft de beroepingscommissie niet stilgezeten en de gemeentelieden zullen binnenkort worden bijgepraat in een gemeenteberaad over de bevindingen.

De Opgang-Sloterkerk Nieuw-West

Martijn van Leerdam predikant Osdorp-Sloten
osdorpsloten.nl

'Je kunt de mensen wel uit de kerk halen, maar de kerk niet uit de mensen.' Dat zei mijn leraar geschiedenis van de vierde klas en het is mij altijd bijgebleven. In deze tijd gaan we zien of het echt zo werkt. Nu zijn crisissen onlosmakelijk verbonden met het leven en ook al met de kerk. Dus misschien moeten we er maar niet al te dramatisch over doen. Het is onduidelijk wat we in het najaar allemaal weer kunnen doen. Of gespreksgroepen, koren en andere activiteiten langzaam kunnen worden gestart of dat we nog verder moeten uitstellen. Dat is rot. Ondertussen hebben twee gemeentelieden van Osdorp-Sloten al meer dan 70 ansichtkaarten verstuurd naar mensen uit de kerk. Elke keer krijg ik weer een mail met de vraag of ik nog meer adressen heb. Die instelling, dát is de kerk. En die is gelukkig niet afhankelijk van coronamaatregelen.

Elthetokerk Oost

Liesbeth van Riessen coördinator rondleidingen Elthetokerk
elthetokerkamsterdam.nl

Via Zoom kun je ook bijtanken en dat hebben we gedaan deze zomer. Ex-interim-Eltheto-predikant Eddy Reefhuis leidde ons door een aantal psalmen naar keuze, elke donderdagmiddag eentje. Wie waren die 'we'? Dat was een bont gezelschap: uit onder meer de Muiderkerk, Elthetokerk, geloofsgemeenschap Stroom, gospelkoor *Deliverance*, Oude Kerk en Eltheto avondgebed. De samenstelling was elke keer anders, de gesprekken bleven boeiend. Soms was het nodig om wat achtergrondinformatie te geven, bijvoorbeeld over David en Nathan en hoe zat dat ook alweer met Batseba? Bij elke psalm stuurde Eddy een interpretatie van schrijver, dichter en liedjesschrijver

Kerkdiensten Amsterdam - september/oktober 2020

WIJK	KERK	TIJD	ZONDAG 13 SEPTEMBER	ZONDAG 20 SEPTEMBER	ZONDAG 27 SEPTEMBER	ZONDAG 4 OKTOBER	ZONDAG 11 OKTOBER
Centrum	Keizersgrachtkerk	10.30	Ds. Hanna van Dorssen	Afscheidsdienst Ds. Gerhard Scholte	Ds. Eddy Reefhuis	Ds. Juut Meijer	Ds. Annemarie van Wijngaarden
	Noorderkerk	10.00 18.30	Ds. Johan Visser Ds. Richard Saly	Ds. Johan Visser Ds. Rein den Hartog	Ds. Johan Visser Ds. Jan Scheele-Goedhart	Ds. Johan Visser Ds. Jan Scheele-Goedhart	Ds. Kees van Ekris Dr. Paul Visser
	Oude Kerk	11.00 18.30	Ds. Nienke Vos Abdijvesper	Ds. Jessa van der Vaart Abdijvesper	Ds. Diederik van Loo Abdijvesper	Ds. Jessa van der Vaart Choral Evensong	Ds. Hans Uytendogaardt Abdijvesper
	Oude Lutherse Kerk	10.30	Ds. Martin van Wijngaarden	Ds. André v.d. Stoel	Ds. Marieke Brouwer	Ds. Andreas Wöhle	Ds. Maarten Diepenbroek
	Westerkerk	10.30	Ds. Herman Koetsveld	Ds. Herman Koetsveld	Ds. Herman Koetsveld	Ds. Herman Koetsveld	Ds. Peter Verhoeff
	Diensten met Belangstellenden	19.00	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. René van Loon	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster
	De Waalse Kerk	11.00	Pr Henk Spoelstra	Pr Riemer Roukema	Pr Henk Spoelstra	Mme Nienke Meuleman	Pr Henk Spoelstra
	Stichting Citykerk in Oosterkerk	17.00	Kerk-to-go (over stille)	Geen dienst	Kerk-to-go (over service)	Geen dienst	Kerk-to-go (over schrijven)
Noord	De Ark	10.00	Ds. Cor Ofman	Ds. Klaas Holwerda	Ds. Max Staudt	Ds. Cor Ofman	Huib Waalewijn
	Bethelkerk	10.00	Ds. Trinus Hibma	Ds. Gerson Gilhuis	Huib Waalewijn	Ds. Margrietha Reinders	Ds. Trinus Hibma
	Nieuwendammerkerk	10.00	Bart-Niek v.d. Zedde	Dr. Wilken Veen	Ds. Cor Ofman	Ds. Paula de Jong	Ds. Kees Zwart
	Dorpskerk Durgerdam	10.30	Ds. Gerdien Neels	Geen dienst	Drs. Arjette Kuipers	Geen dienst	Ds. Bara van Pelt
	Ransdorp-Holysloot	10.00	Ds. Wim Vreeken	Ds. Mirjam Elbers	Samen in Durgerdam	Ds. Bram Bregman	Ds. Henk van Olst
	Dorpskerk Zunderdorp	10.00	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Robert-Jan van Amstel	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster
West	Hebron	12.00	Ds. Jurjen de Bruijne	Ds. Jurjen de Bruijne	Daan Savert	Ds. Joost v.d. Bogert	Ds. Jurjen de Bruijne
	Jeruzalemkerk	10.00	Ds. Richard Saly	Ds. Richard Saly	Ds. Marco Hofland	Ds. Jantine Veenhof	Ds. Richard Saly
	Nassaukerk	10.30	Exposuregroep	Morgengebed	Ds. Lodewijk Dros	Ds. Ole van Dongen	Ds. Cor Ofman
	Westerwijk	10.30	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst
Nieuw-West	De Opgang	10.00	Ds. Martijn van Leerdam	O.a. ds. Martijn van Leerdam	Nico Brouwer	Ds. Martijn van Leerdam	Samen in de Slotkerk
	Regenbooggemeente	10.00	Samen in De Opgang	Samen in De Opgang	Pastor Diane Vonk	Ds. Kees Zwart	Ds. Riekje van Osnabrugge
	Slotkerk	10.00	Samen in De Opgang	Samen in De Opgang	Samen in De Opgang	Samen in De Opgang	Ds. Martijn van Leerdam
Zuid	Oranjekeerk	10.00	Ds. Jantine Heuvelink	Ds. Elsbeth Gruteke	Samen in Vrijburg (10.30)	Ds. Jantine Heuvelink	Ds. Wielie Elhorst
	Pelgrimskerk	10.30	Ds. Sieb Lanser	Ds. Harmen de Vries	Ds. Harmen de Vries	Ds. Jaap Doolaard	Ds. Harmen de Vries
	De Thomas	10.30	Ds. Evert Jan de Wijer	Ds. Ruben van Zwieten	Ds. Evert-Jan de Wijer	Ds. Alex van Ligten	Ds. Ruben van Zwieten
	Vrijburg	10.30	Ds. Joost Röselaers	Afscheid ds. Joep de Valk	Ds. Joost Röselaers	Ds. Japke van Malde	Ds. Liesbeth Baars
	Willem de Zwijgerkerk	10.00	Ds. André Fox	Ds. Arnoldien van Berge	Kerkenraad	Drs. Jan Greven	Dr. Eep Talstra
Oost	De Binnenwai	11.00	Ds. Neely Kok	Pastor Alexander Noordijk	Dr. Cristina Pumplun	Pastor Alexander Noordijk	Ds. Paula de Jong
	De Bron	10.00	Ds. Gerbrand Molenaar	Ds. Margrietha Reinders	Ds. Gerbrand Molenaar	Ds. Gerbrand Molenaar	Ds. René Visser
	Eithetokerk	10.00	Ds. Gerben van Manen	Ds. Martijn van Laar	Alternatieve viering (10.30)	Ds. Martijn van Laar	Ds. Margrietha Reinders
	Muiderkerk	10.30	Ds. Greteke de Vries	Ds. Piet van Reenen	Ds. Greteke de Vries	Ds. Rein Brouwer	Ds. Greteke de Vries
Zuidoost	De Nieuwe Stad	9.30	Ds. Justine Aalders	Ds. Cor Ofman (11.15)	Ds. Jan v.d. Meulen	Samen in De Drie Stromen	Samen in De Drie Stromen
	De Drie Stromen	9.30	Samen in De Nieuwe Stad	Samen in De Nieuwe Stad	Samen in De Nieuwe Stad	Ds. Marjolein den Dulk	Ds. Justine Aalders

Op de websites van de kerken vindt u actuele informatie en een link, als kerkdiensten online worden uitgezonden. Er is geprobeerd om het rooster accuraat te maken maar er kunnen dingen zijn veranderd, check daarom de website van de kerk. U vindt ook een overzicht van de internetdiensten op protestantsamsterdam.nl. Op deze site kunt u ook de adressen van de kerken vinden.

AGENDA september/oktober 2020

WOENSDAG 9 SEPTEMBER

Eet met je BuurMaaltijd als afhaalmaaltijd

Dit is een vegetarische BuurMaaltijd-togo. Kan desgewenst ook thuisbezorgd worden.

Wo. 9, 16, 23 en 30 sep. De Ark (Slotervaart), afhalen tussen 18.00-18.15 uur, opgave via: buurmaaltijd@gmail.com voor dinsdag 20.00 uur, € 2,50 tot € 7,50 naar draagkracht

DONDERDAG 10 SEPTEMBER

De Kwekerij Boekenclub

Lees je graag boeken geïnspireerd door filosofie, sociologie, spiritualiteit of psychologie? Heb je zin om over een boek te discussiëren? Dan is er De Kwekerij boekenclub. Deze keer lezen: *Tussen de wereld en mij* van Ta-Nehisi Coates, een boek over een vijftienjarige jongen die hoort dat er in Amerika weer een Afro-Amerikaanse jongeman is doodgeschoten door de politie. Als de vader van de jongen hem ziet huilen in zijn slaapkamer, heeft hij de intentie om hem te troosten, maar besluit in plaats daarvan een brief te schrijven.

Do. 10 sep. Hoftuin, tuin van Corvershof, Nieuwe Herengracht 18, 19.30 uur, mocht het weer tegenvallen, dan wordt de boekenclub naar binnen verplaatst. Voor vragen: boekenclub@kwekerijamsterdam.nl, aanmelden via: kwekerijamsterdam.nl

Leesgroep Radicale Denkers leest *Hallo witte mensen*

Driewekelijkse leesgroep van buurtbewoners, leefgemeenschap en jongeren van de Regenbooggemeente. Het boekje van Anousha Nzume *Hallo witte mensen* staat centraal.

Do. 10 sep. De Ark (Slotervaart), 20.00 uur, info en aanmelden via: p.faber@diaconie.org

Thomasboek in De Thomas

Titel van het boek dat wordt besproken: *Klont* van Maxim Februari. Februari heeft zich toegelegd op het thema 'mens en machine', in het bijzonder de digitale ontwikkelingen en de riskante implicaties daarvan voor het menselijk leven.

Do. 10 sep. De Thomas, 20.00-22.00 uur, aanmelden via: info@dethomas.nl

VRIJDAG 11 SEPTEMBER

Spel-inloop De Regenboog

De Regenbooggemeente biedt een plek waar ouders met jonge kinderen (0-4 jaar) elkaar kunnen ontmoeten en kinderen uit de buurt samen kunnen spelen. Kom gezellig langs!

Vr. 11, 18 en 25 sep. De Ark (Slotervaart), 9.30-11.30 uur, info via Lisa: l.vandenbergh@diaconie.org

Lunchpauzeconcerten in Westerkerk
11 sep: Alexander de Bie; 18 sep: Evan Bogerd; 25 sep: Maarten Wilink; 9 okt: Evan Bogerd. Maximaal 100 mensen welkom.

Vr. 11, 18, 25 sep. en 9 okt. Westerkerk, 13.00-13.30 uur, aanmelden voor de gratis concerten via de link op westerkerk.nl/agenda

WOENSDAG 16 SEPTEMBER

Bloei-klas van De Kwekerij: Hoe kan rust je ritme bepalen?

In een workshop met elkaar onderzoeken welke rol rust speelt in jouw leven. In een wereld waarin druk zijn de nieuwe norm lijkt, wordt in de Bloei-klas gezocht naar manieren om rust te vinden.

Wo. 16 sep. De Kas, Nieuwe Herengracht 18, 19.30 uur, € 12,50 (student), € 17,50 (algemeen) tickets via: kwekerijamsterdam.nl

WOENSDAG 23 SEPTEMBER

Zinnig Noord: Ruimte voor je schaduwzijde

Wie kent ze niet: de innerlijke criticus, de eeuwige twijfelaar of de innerlijke saboteur? Iedereen heeft een schaduwkant en daar blijven we het liefst bij weg. In deze spannende editie van ZIN! werpen een psychoanalyticus en een schaduwkunstenaar licht op de monsters onder ons bed. ZIN! zoekt naar moderne zingeving. Zinnig Noord is een open community rond zingeving.

Wo. 23 sep. Tolhuistuin: Tuinzaal (hoofdgebouw), € 12,50, tickets via: zinnignoord.nl/agenda

VRIJDAG 25 SEPTEMBER

Thomasfilm in De Thomas

Film: *Im Labyrinth des Schweigens*. Dit is een Duitse film uit 2014 onder regie van Giulio Ricciarelli, gebaseerd op ware feiten. 1958: Thomas Gnielka, een journalist, beweert dat zijn vriend een leraar op een school in Berlijn heeft herkend als Charles Schulz, een voormalige kampbewaker van Auschwitz. Tegen de wil van zijn superieuren probeert hij Schulz voor het gerecht te krijgen.

Vr. 25 sep. De Thomas, 19.30-22.00 uur, aanmelden via: info@dethomas.nl

ZONDAG 27 SEPTEMBER

Cantatedienst in De Thomas

Mein Herze schwimmt in Blut wordt vertolkt. Met medewerking van Petra Stoute (sopraan) en ensemble Giardino Musicale.

Zo. 27 sep. De Thomas, 10.30-11.30 uur, aanmelden via: info@dethomas.nl

MAANDAG 28 SEPTEMBER

Achter de kansel - Preekbespreking in de Westerkerk

Een 'klassieker' in de Westerkerk, deze open kring. Deelnemers bespreken de preek van de voorafgaande zondag in de Westerkerk. Daarin delen ze wat ze innerlijk 'gehoord' hebben, welke vragen er mogelijk zijn blijven hangen, welke verbindingen er gelegd werden tussen het Bijbelverhaal en hun levensverhaal. Leiding: ds. Herman Koetsveld.
Ma. 28 sep. Westerkerk, 20.00-21.30 uur, info: hkoetsveld@westerkerk.nl, aanmelden via: gesprekachterdekansel@westerkerk.nl

DINSDAG 29 SEPTEMBER

Bloei-klas van De Kwekerij: Wanneer is liefde goed genoeg?

Een workshop over liefde. Liefde kent geen eenduidig recept, maar er zijn wel ingrediënten die de smaak maken. Natuurlijk weet je dat perfecte relaties niet bestaan, maar wat mag je wél van de liefde verwachten? En wat verwacht de liefde van jou?

Di. 29 sep. De Kas, Nieuwe Herengracht 18, 19.30 uur, € 12,50 (student), € 17,50 (algemeen), tickets via: kwekerijamsterdam.nl

DONDERDAG 1 OKTOBER

Taizéviering in Nassaukerk

Op deze eerste donderdag van de maand een Taizéviering. Anderhalve meter afstand en luisteren naar de Taizémuziek zonder te zingen, gevolgd door een moment van stilte. Ondanks de beperkingen een mooi moment met elkaar delen.

Do. 1 okt. Nassaukerk, 19.00-21.00 uur, vragen via: info@taize.amsterdam, reserveren noodzakelijk via link op taizeinamsterdam.nl

ZATERDAG 3 OKTOBER

Oud-cantororganist Jos van der Kooy neemt officieel afscheid

Oud-cantororganist van de Westerkerk Jos van der Kooy neemt officieel af-

De Kwekerij is een bloeiplek voor millennials om samen levenswijsheid te ontdekken en in de praktijk te brengen. O.a. middels workshops: 'bloei-classes', zie onder woensdag 16 september, dinsdag 29 september en maandag 5 oktober. Zie onder donderdag 10 september voor de Kwekerij Boekenclub.

scheid van 'zijn' Duyschot orgel in de Westerkerk. Aan het concert werken mee zijn opvolger Evan Bogerd en Matthijs Koene op panfluit. Ook speelt Van der Kooy in de kerkdienst op zondag 4 oktober.

Za. 3 okt. Westerkerk, 15.00 uur, gratis kaarten bestellen via: Eventbrite.nl Westerkerk Amsterdam of westerkerk.nl. Aanmelden voor de kerkdienst op zo. 4 okt. via: kerkdienst@westerkerk.nl met vermelding van de datum van de kerkdienst, de namen en telefoonnummers van de bezoekers.

MAANDAG 5 OKTOBER

Bloei-klas van De Kwekerij: Hoe verspeel je je leven?

Hoe kunnen we spel herintroduceren in ons leven? Tijdens deze workshop delen deelnemers uitdagende ideeën, persoonlijke ervaringen en verander je van een homo economicus in een homo ludens, de spelende mens!

Ma. 5 okt. De Kas, Nieuwe Herengracht 18, 19.30 uur, € 12,50 (student), € 17,50 (algemeen) tickets via: kwekerijamsterdam.nl

DINSDAG 6 OKTOBER

Soup&Soul

Als de coronatijd iets duidelijk heeft gemaakt, is het wel de behoefte van mensen aan verbondenheid. Daarom samen eten en luisteren naar elkaar. Elke eerste dinsdagavond van de maand in de Nassaukerk, te beginnen op dinsdag 6 oktober, in de Week van de Verbinding.

Di. 6 okt. Nassaukerk, 18.00 uur, aanmelden via: jette@kerkenbuurtwesterpark.nl

WOENSDAG 7 OKTOBER

'Met hart en ziel' in De Thomas

Een programma over de motivatie voor werkzaamheden in tijden van corona. De relatie tussen werk en persoon staat centraal. In deze serie zijn mensen te gast die het professionele roer radicaal hebben omgegooid.

Wo. 7 okt. De Thomas, 20.00- 21.30 uur, info@dethomas.nl

DONDERDAG 8 OKTOBER

Een avond georganiseerd door Kerk en Buurt

Een avond georganiseerd door Kerk en Buurt, een project voor de buurt in het Westerpark: Buren vertellen. Een buurtgenoot doet zijn/haar verhaal. Dit keer

aanmelden is noodzakelijk via: arni.hubbeling@kpnmail.nl

Elke werkdag in Westerkerk

Nieuw dit seizoen in de Westerkerk is de opening van elke werkdag met een morgengebed. Het morgengebed is een oeroude vorm om de dag te openen. De dagelijkse taken krijgen een diepere betekenis door de start met de verstillend van het gebed. De vorm sluit aan bij de getijdengebieden zoals die al eeuwenlang in de kloosters vorm krijgt: stilte, openingstekst, lofprijzing, psalmlezing en evangelielezing en natuurlijk krijgen de gebeden een plek. Duur: ongeveer een kwartier. Deelnemers zitten rond het kunstwerk 'Brandend Braambos'.

Vanaf ma. 14 sep. elke werkdag, uitgezonderd bijzondere (feest)dagen, Westerkerk, 9.00 uur, aanmelden niet nodig

BuurFlexplek in De Ark (Slotervaart)

Ben je student, thuiswerker of ZZP'er? Vind je het leuker om samen te werken op een plek buiten je huis, maar wel in je buurt? Kom dan naar onze 'Werk met je Buur Flexplek' in De Ark (Slotervaart), een fijne plek in jouw buurt om rustig te werken. Om 12.30 uur gezamenlijke lunch.

Elke maandag, dinsdag en donderdag, De Ark (Slotervaart), 9.00-17.00 uur, vanwege corona aanmelden via: p.faber@diaconie.org

Door toename van corona is er de mogelijkheid dat activiteiten niet doorgaan of online, zie de websites.

VOOR ADRESSEN VAN KERKEN EN MEER AGENDA-ACTIVITEITEN ZIE PROTESTANTSAMSTERDAM.NL

Summer Events van de Protestantse Kerk Amsterdam

Afgelopen zomervakantie vonden de Summer Events van de Protestantse Kerk Amsterdam plaats in de Hoftuin van de Corvershof. Van maandag 10 tot vrijdag 14 augustus, vier avonden lang, waren er activiteiten voor tieners uit de verschillende protestantse kerken. Het was een gevarieerd programma met voor ieder wat wils: lasergamen, een pubquiz, graffiti spuiten en een *silent disco*. De tieners en tienerwerkers hebben enorm veel plezier gehad en vinden de Summer Events zeker voor herhaling vatbaar. Enthousiaste uitspraken waren: 'Het was echt super leuk!' en 'Laten we dit nog een keer doen!'

Ben jij een tiener en zoek jij een gave tiengroep? Vanaf september beginnen de meeste tiengroepen weer. Je bent van harte welkom! Kijk waar je je kunt aansluiten op protestantsamsterdam.nl/jong

Karel Eykman mee, uit *Een knipoog van u zou al helpen*. Een paar mensen zonder computer zaten achter een paar laptops in de Muiderkerk, waar elke week geweldige assistentie was. Deze zomercursussen van Eddy bestaan al een paar jaar en we hopen dat hij nog lang door zal gaan!

Muiderkerk Oost

Greteke de Vries predikant Muiderkerk
muiderkerk.nl

Wat worden we de laatste maanden steeds weer opgeschrikt door moorden in onze stad en elders. Wat bezielt iemand het leven van een ander te benemen? Is het persoonlijk, iets in de relationele sfeer, een vereffening van een openstaande rekening waarvoor kennelijk de hoogste prijs betaald moet worden? Is het iets onpersoonlijks, iemand staat in de weg, is een belemmering voor een doel dat koste wat het kost bereikt moet worden? Deze zomer las ik *De rat van Amsterdam*. Het boek schetst een bóvengrondse criminele cultuur van onbegrensde hebzucht en gewetenloze goedpraters van eigen gedrag en ideeën. Ieder ander dan jij zelf is een 'het' geworden, een 'ding', een 'iets' dat benut of aan de kant geschoven kan worden. Elke relatie is gedoemd waar dat stelselmatig gebeurt. In de kerk oefenen we ons in mens zijn met anderen. Zelfkennis is daarbij van belang en een realistische kijk op de complexiteit van ons bestaan. God geve het ons te doen.

Oranjekerk Zuid

Wielie Elhorst vervangend predikant Oranjekerk
oranjekerkamsterdam.nl

Ik kan me er, als ik dit schrijf, nog geen voorstelling van maken: de herfst. Zelfs in de altijd koele predikantskamer van de Oranjekerk is het nu (12 augustus) warm. Aan de hitte valt nauwelijks te ontsnappen. Maar goed, ook dit gaat voorbij. Het zal weer koeler worden, koud zelfs, de bomen zullen hun bladeren verliezen en in de kerk zullen we in de tijd van Voleinding weer toelevan naar de laatste zondag van het kerkelijk jaar. We zijn dankbaar dat we weer kunnen vieren in de Oranjekerk, al is het nog steeds niet zoals we dat gewend waren. Ook zijn we dankbaar dat we (tot dusverre) niemand hebben verloren aan het coronavirus. Toch zal deze herfst anders zijn vermoed ik, omdat het er naar uitziet dat we voorlopig niet zullen terugkeren naar wat we kenden. Het roept een hoop vragen op: wat betekent dit voor hoe we ons leven en samenleven waarderen en vooral: onze gemeente als gemeenschap?

Foto: Peter van der Wal

De Thomas Zuid

Evert Jan de Wijer predikant De Thomas
dethomas.nl

Gaan wij elkaar nog terugzien? Eerst viel er een coronadeken over Amsterdam. Vervolgens was er vakantie en op dit moment van schrijven, een hittegolf. Er is vandaag een oprechte zorg onder de beleidsmakers van de kerk of en hoe de gemeente terug zal keren. Heeft men definitief de geneugten van de online aanwezigheid van de kerken ontdekt? Hoe verklaren wij precies de hoge 'kijkcijfers' naar onze diensten en welke conclusies trekken wij daaruit? Aan de andere kant weet ik van het gemis van elkaars aanwezigheid en het ontbreken van het gemeenschappelijk koffiedrinken na afloop. Ook ik ervoer de vreugde toen dat weer een beetje kon. Maar dat de gemeente iets anders uit deze periode tevoorschijn zal komen, vermoed ik wel. Toch merk ik bij mijzelf geen spoor van pessimisme op. Ik ben ervan overtuigd dat er altijd mensen zullen blijven die op adem willen komen op het ritme van de Schriften. Het is misschien zelfs af en toe wel eens goed als de tijden de kerk wakker doen schrikken. Het doet je toch andere wegen gaan dan de altijd gebaande. Dat lijkt mij heel bijbels.

Willem de Zwijgerkerk Zuid

Frans Schouwenaar diaconale werkgroep Willem de Zwijgerkerk
willemezwijgerkerk.nl

'Een nieuwe herfst, een nieuw geluid.' Dat kunnen we in elk geval zeggen met betrekking tot de komst van een nieuwe pastoraal werker, Nelly Versteeg, die per 1 september begonnen is. Nelly is in het Amsterdamse bekend door haar jarenlange praktijk als drugspastor. Zijn we zo blij met haar omdat we in de Willem de Zwijgerkerk problemen hebben met drugs? Nou nee, maar zoveel ervaring in het pastoraat zal onze gemeente ten goede komen, verwachten we. Op zondag 13 september wordt ze aan onze gemeente verbonden door een van de vele oud-predikanten uit onze gemeente, ds. André Fox. Wat er nog meer aan nieuws in het vat zit, hopen we de komende maanden mee te maken. Gaat het lukken de bespreking van de plannen voor de toekomst van onze gemeente af te ronden? Kunnen we dan met goede moed aan de slag met de vormgeving? We gaan het zien. *Deo volente!*

Vincenza La Porta nieuwe directeur Kerkelijk Bureau protestants Amsterdam

Vincenza La Porta wordt per 1 oktober directeur van het Kerkelijk Bureau van de Protestantse Kerk Amsterdam. Zij volgt Jenneke Welmers op die dit najaar vertrekt. Vincenza La Porta (49) heeft een brede ervaring op het terrein van kerk en geloof.

Vanuit het landelijk dienstencentrum van de Protestantse Kerk in Nederland begeleidde ze als afdelingshoofd onder meer de vernieuwing van kerkelijke gemeenten. In het hele land was ze betrokken bij het opstarten van de zogeheten pioniersplekken, nieuwe vormen van kerkzijn.

Het jeugdwerk heeft haar speciale belangstelling.

Ze gaf leiding aan het jongerenwerk van de protestantse kerk en was werkzaam bij Youth for Christ Nederland, waar ze onder meer verantwoordelijk was voor de organisatie van het Flevofestival, dat jaarlijks duizenden jongeren trok.

'Met Vincenza krijgen we iemand in de leiding die op al onze speerpunten expertise en ervaring heeft: de vernieuwing van de kerk, de participatie van meer jongeren en het op een moderne manier communiceren van onze boodschap van zingeving in de stad Amsterdam', aldus Hendrik-Jan Overmeer, voorzitter van de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Kerk Amsterdam.

Taizé in Amsterdam zoekt nieuwe kernteamleden

Wil jij je structureel inzetten voor Taizé in Amsterdam met je aanwezigheid, slimme oplossingen en creatieve ideeën? Taizé in Amsterdam is op zoek naar nieuwe kernteamleden die structureel hun steentje willen bijdragen aan de community. In het kernteam vergader je maandelijks en zorg je dat de activiteiten bij Taizé in Amsterdam flexibel verlopen. Er hangt een leuke sfeer en samen pakken kernteamleden de taken op, zoals de organisatie van de Taizé-vieringen. Ongeveer 4 tot 6 uur ben je per week met Taizé in Amsterdam bezig. Je krijgt een maandelijks vergoeding van € 50,-. Ook als je minder beschikbaar bent, maar wel wilt meedenken over de toekomst van Taizé in Amsterdam en/of wilt meehelpen, horen we graag van je. Mail: info@taize.amsterdam.

MARTIJN & MARTIJN

In Martijn&Martijn beantwoorden twee dominees jouw vraag

Vraag: Wat vind je het leukst aan dominee zijn? En zijn er ook dingen die je niet leuk vindt? Max, 6 jaar

Martijn: Het leukst aan dominee zijn, vind ik dat ik zoveel bijzondere mensen ontmoet. Mooie mensen, gekke mensen, grappige mensen, verlegen mensen, brutale mensen, arme mensen, rijke mensen, bange mensen en mensen die juist vol vertrouwen zijn. Jong en oud. Daar heb ik al zo veel van geleerd!

Martijn: Ook ik kan genieten van zoveel verschillende mensen die ik tegenkom. En wat ik bijzonder vind van dominee zijn, is dat mensen mij mee laten kijken in hun leven. Als ze blij en gelukkig zijn, maar ook als ze verdrietig zijn of ergens mee zitten. In de kerk, bij God, voelen mensen zich blijkbaar veilig. Dat vind ik mooi.

Martijn: Niet zo leuk vind ik dat de kerk steeds kleiner wordt. Op zich is dat niet erg, maar veel mensen schieten ervan in de stress. En dat geeft mij het gevoel dat ik dat moet veranderen. Dat lukt niet altijd en zeker niet in mijn eentje.

Martijn: Wat ik minder leuk vind? Tja, moeilijk... Als ik moet kiezen, dan denk ik: veel vergaderen. Natuurlijk is dat belangrijk, maar het zou best wat minder kunnen :-).

- **Martijn van Leerdam**, dominee van de Sloterkerk en De Opgang in Amsterdam Nieuw-West
- **Martijn van Laar**, dominee van de Elthetkerk in Amsterdam Oost

Waar ben jij benieuwd naar? Mail jouw vraag aan dominee Martijn&Martijn naar jong@protestantsamsterdam.nl.

Kerk-zijn in tijden van corona

Baukje Bos-Burggraaff

Veel kerken hebben de deuren weer geopend voor fysieke kerkdiensten. Sinds 1 juli mag er een onbeperkt aantal mensen aanwezig zijn bij vieringen als er 1,5 meter afstand wordt gehouden. Drie protestantse kerken vertellen over de opening van hun kerkgebouw.

Met nieuwe ogen naar (online) kerkdiensten kijken

ANNELIES FABER,
preekregelaar van de Nassaukerk

'Sinds begin juli is de Nassaukerk weer begonnen met fysieke kerkdiensten. Sommige mensen konden niet wachten, ze wilden graag de diensten weer bezoeken en elkaar zien', aldus Annelies Faber. Zij is preekregelaar van de Nassaukerk en bestuurslid van Kerk en Buurt, een project voor de buurt in Westerpark.

Sommigen konden niet wachten

Koffiedrinken

Na enkele weken zijn we weer gaan koffiedrinken na de viering. Dat ging gelijk heel goed, mensen hielden zich prima aan de 1,5 meter afstand. In coronatijd zijn we met nieuwe ogen gaan kijken naar de (online) kerkdiensten: waar

De Nassaukerk begon begin juli weer met live kerkdiensten.

hebben we behoefte aan? Al langere tijd gingen we vrijer met Bijbelverhalen aan de slag. Sinds 2 jaar hebben we eens per kwartaal op zondagochtend een morgengebied zonder voorganger. De ervaring die we hiermee opdeden, kwam ons nu goed van pas. We gaan door met het uitzenden van online kerkdiensten, deze worden zeker gewaardeerd: mensen, die nog liever thuis blijven, kunnen zo toch deelnemen. De viering is essentieel: daarin staat de Bijbel centraal, dat moet je samen delen, dat is geloof.

Ontmoeting is daarbij zeker belangrijk. In coronatijd zijn telefooncirkels in het leven geroepen voor contact en om de vinger aan de pols te houden. Ook is *Soup&Soul* bedacht, het doordeweeks openstellen van de kerkzaal voor samen eten en ontmoeting. Coronatijd is niet alleen narigheid: we hebben ook ervaring kunnen opdoen met andere manieren van verbinding.'

Enthousiaste reacties op eerste live kerkdienst

ARNI HUBBELING,
coördinator van De Binnenwaai

'Fantastisch, heel enthousiast en blij: zo reageerden de kerkgangers op de eerste dienst in de Binnenwaai die live plaatsvond op zondag 9 augustus. Mensen hebben de diensten en elkaar ontzettend gemist. Voorganger was Herma Visser op verzoek van de gemeenteleden. Zij is de vrouw van pionier Rob Visser, die De Binnenwaai oprichtte', aldus Arni Hubbeling, een van de coördinatoren van diensten in De Binnenwaai en lid van het kernteam. Zij nodigde telefonisch dertien gemeenteleden uit die een band met Herma hebben. 'De meeste mensen wilden graag komen. Twee vrouwen gaven aan

nog niet in een situatie te zijn geweest waar corona kan worden opgelopen. Omdat deze dienst bij uitzondering niet online kon worden uitgezonden, besloten zij toch te komen. Daarna konden mensen zich via de mail aanmelden voor de kerkdiensten.

Gebruiksplan

'Er is een gebruiksplan. Natuurlijk zijn er de bekende coronamaatregelen maar ook alles wat aangeraakt kan worden, wordt van tevoren en na afloop schoongemaakt. Er wordt niet gezongen. De pianist speelt de liederen. Herma sprak de tekst uit tijdens het pianospel. Dat was heel mooi. Bij de eerste dienst was er koffie buiten, dat was leuk en gezellig, maar normaliter is er geen koffie. Als coördinator moet je aan veel maatregelen denken: is er goede zeep in het toilet, zijn er desinfecterende doekjes? Maar ik ben heel tevreden: het is absoluut bijzonder. Heel voelbaar is er weer een gemeenschap.'

Kerkgang iets bijzonders

EVERT KUUT,
voorzitter van de kernraad Nieuwendammerkerk

'Zondag 16 augustus vond in de Nieuwendammerkerk de eerste fysieke kerkdienst plaats sinds maart', aldus voorzitter van de kernraad en beheerder van de Nieuwendammerkerk Evert Kuut.

Ik proef meer van God

'Mensen vinden het heel fijn. Voor coronatijd was de kerkgang vanzelfsprekend, nu is het iets bijzonders. Samen naar het evangelie luisteren, de overweging, bidden en naar muziek luisteren. Na opgave via de telefoon, de mail of rechtstreeks, bellen we de mensen: 'Je mag komen.' De bedoeling is om in september weer alle zondagen fysieke kerkdiensten te organiseren. Voor het starten van de kerkdiensten, is er een lange voorbereidingstijd geweest. Sinds mei zijn er ontmoetingsmomenten, zodat mensen elkaar weer zien, want sinds maart werden de diensten gestreamd vanuit de Bethelkerk. Waarschijnlijk worden onze kerkdiensten ook online uitgezonden vanaf half september vanuit de Nieuwendammerkerk.'

'We hadden al "ge oefend" met begrafenisdiensten. De mensen worden naar hun plaats gebracht. Jassen moeten op de eigen stoel worden gehangen. De gemeente zingt niet: drie leden van een koor van de Nieuwendammerkerk zingen, er wordt piano en orgel gespeeld. Er zijn looproutes. Na afloop is er koffie in de tuin op anderhalve meter. Ik vond het starten van de diensten spannend. Verloopt alles goed wat het naleven van de coronamaatregelen betreft? Tot nu toe gaat het goed, daar ben ik heel blij mee. Samen een dienst beleven is heel belangrijk. Ik proef meer van God, God is dichterbij dan als je kijkt op de bank.'

COLUMN

Pionieren

Martin de Jong, Pionierbegeleider
Protestantse Kerk Amsterdam

Reageren? Mail naar
redactie@protestantsamsterdam.nl

De afgelopen jaren heeft er veel vernieuwing in de kerk plaatsgevonden. Naast de bestaande wijkkerken zijn er allerlei nieuwe initiatieven ontstaan. De landelijke organisatie van de Protestantse Kerk heeft zelfs een hele afdeling ingericht voor het 'pionieren'. De kerk opnieuw uitvinden in een tijd waarin de bestaande kerken te maken hebben met een terugloop. Als Protestantse Kerk Amsterdam hebben we een groot bedrag vrijgemaakt om te investeren in de vernieuwing. We willen ontdekken hoe we de nieuwe generatie, die geen directe relatie heeft met de christelijke religie, kunnen aanspreken. Amsterdammers verbinden met zingeving. Iets delen van de inspiratie die wij halen uit het christelijk geloof. Verschillende programma's waarin

mensen op zoek gaan naar zin, inspiratie en ontmoeting. We hebben een breed palet van nieuwe vormen van kerk-zijn. We hebben de afgelopen jaren gemerkt hoe lastig het is om diverse doelgroepen voor langere tijd aan onze pioniersplekken te binden. Bij een heel aantal plekken lukt dit gelukkig wel. Bereiken we mensen die misschien anders nooit met het evangelie in aanraking zouden zijn gekomen. Kwetsbaar blijft het wel. En soms, soms moeten we ook besluiten dat voortzetting van een initiatief niet voldoende potentie heeft. Dat doet pijn. Want al onze pioniers zetten zich met hart en ziel in voor hun nieuwe plek.

Maar gelukkig ontstaan er ook regelmatig nieuwe plekken die het in zich hebben om een

bloeiende loot aan de stam van de Protestantse Kerk Amsterdam te worden. De afgelopen maanden hebben we weer diverse vacatures geplaatst voor pioniers. Telkens denk ik: wat vragen we toch veel van deze nieuwe medewerkers. Soms een hele nieuwe plek vanaf het begin opbouwen. Tot het helpen van een initiatief naar een volgende fase. Gelukkig hebben we landelijk en plaatselijk goede begeleiding van onze pioniersplekken. Zijn er diverse ontmoetingen tussen de teams en landelijke toerustingsdagen. Ook dit kerkelijk jaar gaan we onverminderd door. Succes zal hem niet zitten in de kwantiteit. Ik hoop dat we als kerk als geheel in Amsterdam mogen profiteren van al die inspanningen die door onze pioniers en hun teams onverminderd worden gedaan.